

چگونه در اینترنت تحقیق کنیم

مولفان : زهرا پناهن، زهره ماضی

چگونه به وسیله اینترنت تحقیق کنیم

زهرا پناهی، زهره مافی

فهرست

عنوان

- ۱- مقدمه (هدف این جزوه)
- ۲- روش تحقیق
  - ۱-۲- تعریف تحقیق
  - ۲-۲- موضوع تحقیق
  - ۳-۲- طرح تحقیق (لزوم و روش تهیه)
  - ۴-۲- ابزارهای جمع آوری اطلاعات
  - ۵-۲- تحلیل اطلاعات
  - ۶-۲- گزارش تحقیق و ارائه آن
- ۳- استفاده از اینترنت
  - ۱-۳- تاریخچه مختصری از اینترنت
  - ۲-۳- تعاریف اولیه در مورد اینترنت
  - ۳-۳- چگونگی جستجو در اینترنت
  - ۴-۳- نکات ضروری در هنگام جستجو
    - ۱-۴-۳- جستجوی عمومی
    - ۲-۴-۳- جستجو با استفاده از Microsoft Internet Explorer 6

منابع

۱- مقدمه

این جزوه به منظور آشنایی بیشتر شما دانش آموزان عزیز با امر تحقیق و چگونگی سازماندهی یک کار تحقیقی تدوین شده است. این جزوه با معرفی ابزارهای مورد استفاده برای جمع آوری اطلاعات، سایتهای اینترنتی را به عنوان دریای وسیع و منبعی پرمحتوا از اطلاعات مختلف، معرفی می‌کند و شیوه‌های دستیابی به اطلاعات را با استفاده از موتورهای جستجو، آموزش می‌دهد.

همانطور که می‌دانید تحقیق روشهای مختلفی دارد و به دلایل مختلفی اهمیت پیدا می‌کند. دانشمندان برای انجام تحقیقات خود، آزمایشهای مختلفی انجام می‌دهند. این تحقیقات، تحقیقات تجربی نام دارد. آنچه در این جزوه مد نظر قرار دارد، تحقیق کتابخانه‌ای است. این دسته از تحقیقات با مطالعه روی منابع اطلاعاتی موجود و نتیجه گیری از آنها صورت می‌گیرد.

این جزوه در بخش دوم، به معرفی تحقیق و روشهای انجام آن می‌پردازد. بخش سوم، پس از معرفی اینترنت و صفحات وب، چگونگی استفاده از اینترنت را به عنوان یکی از روشهای جمع آوری اطلاعات به طور مشروح توضیح می‌دهد. بخش چهارم با انجام یک مثال کامل، مراحل توضیح داده شده در بخشهای قبلی را دنبال می‌کند در پایان، بخش پنجم مراجع استفاده شده در تهیه این جزوه را معرفی می‌نماید.

۲- تحقیق

معمولا تحقیق برای بررسی یک مشکل صورت می‌گیرد. بررسی مشکل یا یادگیری یا انجام یک فعالیت فرهنگی و ... مواردی است که مساله تحقیق در آن اهمیت پیدا می‌کند.

۱-۲- تعریف تحقیق

تحقیق از نظر لغت به معنای یافتن حقیقت و در اصطلاح علمی عبارتست از اعمال روشهای توأم با طرح و اندیشه که برای کشف حقیقتی به کار می‌رود [۱]. هدف تحقیق عبارتست از پاسخگویی به یک

مساله یا حل یک مشکل و محقق می‌کوشد دیدهای موجود را مورد بررسی قرار دهد تا مسائل جدیدی بیابد [۲]. آنگاه یافته‌های خود را طوری به هم مربوط سازد که حاصل آن، مجموعه واحد و یگانه‌ای گردد [۱].

برای اینکه نتیجه کار حاصل از یک تحقیق یا پژوهش، یک نتیجه کاملاً علمی باشد، محقق در طول انجام تحقیق باید دو اصل مهم واقعیت‌نگری و پرهیز از پیش‌داوری را رعایت کند. انجام یک تحقیق به روش علمی، مراحل دارد. این مراحل به ترتیب عبارتند از:

الف- طرح مساله یا موضوع تحقیق

ب- تهیه طرح تحقیق

ج- تهیه و تنظیم فرضیه

د- جمع‌آوری اطلاعات

ه- طبقه‌بندی اطلاعات بدست آمده

و- مطالعه اطلاعات و تشخیص روابط علت و معلولی

ز- تعیین اعتبار و نقد فرضیه‌ها

ح- گزارش نتیجه تحقیق

انجام هر یک از مراحل فوق، خود با روشها و اصولی انجام می‌شود. در ادامه این بخش، برخی از مراحل فوق، که از اهمیت بیشتری برخوردارند، مورد بررسی قرار گرفته می‌شوند.

۲-۲- موضوع تحقیق

موضوع تحقیق به عنوان اصلی‌ترین جزء تحقیق، بیانگر هدف محقق است و اهمیت آن، نمایانگر میزان همت محقق خواهد بود. همچنین در انتخاب موضوع، باید توجه داشت که هر موضوعی برای هر شخصی و با هر امکاناتی و با هر مکان و موقعیتی قابل بررسی نمی‌باشد [۵]. به طور کلی موضوع تحقیق باید شرایطی داشته باشد. شرایط ذیل برگرفته از مراجع [۲، ۳ و ۵] می‌باشند.

۱- موضوع باید حتی الامکان در شروع کار محدود و واضح باشد.

۲- موضوع باید مورد علاقه باشد و مورد بررسی دقیق قرار بگیرد.

- ۳- موضوع باید قابل مطالعه باشد.
- ۴- بهتر است موضوع در زمینه رشته تحصیلی یا کار باشد.
- ۵- لازم است پیش داوریهای قبل از انجام عمل تحقیق به دور از تعصبات بی منطق باشد.
- ۶- فرضیه‌های در نظر گرفته شده باید قابل آزمون باشند.
- ۷- موضوع باید نه زیاد تازه باشد که هیچ منبعی در مورد آن وجود نداشته باشد و نه زیاد قدیمی، منسوخ و بی‌فایده باشد. به همین دلیل بهتر است انتخاب موضوع با مشورت متخصصین مربوطه صورت گیرد.

پس از انتخاب موضوع، محقق باید در منابع اطلاعاتی در دسترس، به دنبال منابع مربوط به موضوع بگردد تا فهرست و لیستی از مطالب برجسته مرتبط با موضوعش را بدست آورده طبقه بندی کند و به دنبال آن پرسش‌ها و فرضیه‌هایی مرتبط با موضوع خود مطرح کند. سپس به تهیه طرح تحقیق خود پردازد.

۲-۲- طرح تحقیق

یک محقق پس از انتخاب موضوع و شناسایی منابع و ماخذ، لازم است آغاز کار تحقیق خود را به اطلاع سایرین برساند. این کار با تهیه یک طرح تحقیق صورت می‌گیرد. طرح تحقیق عبارتست از خلاصه مراحل انجام کار تحقیق که محقق برای رسیدن به هدف خواهد پیمود. این طرح برنامه و روش تحقیق را معرفی می‌کند [۵].

طرح تحقیق پس از بیان موضوع تحقیق و انگیزه انتخاب آن و فواید حاصل از تحقیق، به معرفی کارهای قبلی انجام شده، روشهای مورد نظر برای جمع آوری و تحلیل اطلاعات و به طور کلی روش انجام تحقیق می‌پردازد. همچنین یک طرح تحقیق به لیستی از منابع اطلاعاتی مرتبط با موضوع تحقیق اشاره دارد.

طرحهای تحقیقی معمولاً با یک شیوه ساده و منطقی ارائه می‌شوند. هرچند راه‌های بسیاری برای تدوین و تنظیم مطالب یا موارد یک طرح تحقیقی وجود دارد، اما تدوین هر تحقیق و مراحل آن تابع ماهیت تحقیق می‌باشد. به عنوان مثال طرح تحقیق مربوط به یک تحقیق با ماهیت مطالعه‌ای

یا کتابخانه‌ای، متفاوت از طرح تحقیق پژوهشی (اعم از توصیفی و تحلیلی) می‌باشد. در ادامه ساختار کلی یک طرح تحقیق رد ضمیمه ۱، ارائه می‌شود تا منظور از تهیه طرح تحقیق به وضوح روشن گردد.

۲-۳- ابزارهای جمع آوری اطلاعات

روشهای مختلفی برای جمع آوری اطلاعات وجود دارد. ابتدایی ترین این روشها، مشاهده است. روش دیگر مطالعه منابع است. این منابع ممکن است از مجلات، کتب و روزنامه‌های چاپ شده یا الکترونیکی استخراج شده باشد. یکی از روشهای یافتن مقالات و اطلاعات مرتبط به موضوع، جستجو در خلاصه مقالات نشریات است که معمولا به صورت سالانه با ذکر نام مجله و شماره آن، فهرست می‌شوند. این اطلاعات معمولا در کتابنامه‌ها چاپ می‌شود.

لازم به ذکر است که بسیاری از اطلاعات قبل از چاپ در نشریات و کتب، روی صفحات وب و اینترنت وجود دارند. بسیاری از مجلات، یک نسخه از مطالب خود را یا حداقل خلاصه‌ای از مقالات خود را روی اینترنت می‌گذارند. بعضی از مجلات معتبر، مقالات تایپ شده را به صورت کامل روی CD یا میکروفیش پیاده می‌کنند و در معرض فروش قرار می‌دهند. بدیهی است جستجو در منابع الکترونیکی به جای منابع چاپ شده، سرعت و کارایی بیشتری دارد.

بخش دوم این جزوه، روش جستجوی اطلاعات مرتبط با موضوع موردنظر را در اینترنت آموزش می‌دهد. این روش برای جستجوی اطلاعات نشریاتی که روی CD یا میکروفیش پیاده شده‌اند نیز، کاربرد دارد. با استفاده از این CDها می‌توان به روش ساده‌تری به اطلاعات مقالات چاپ شده در مجلات دست یافت. بدین منظور استفاده از امکانات جانبی کتابخانه‌ها و مراکز اینترنت پیشنهاد می‌شود.

برخی از تحقیقات، مخصوصا تحقیقاتی که به موضوعات اجتماعی و علوم انسانی مربوطند، نیاز به تهیه عکس، پرسشنامه و یا مصاحبه دارند. در این موارد، نتیجه نهایی تحقیق با تحلیل‌های آماری روی اطلاعات بدست آمده صورت می‌گیرد.

نکته قابل توجه برای یافتن هر یک از اطلاعات فوق، این است که محقق در هنگام جمع آوری اطلاعات و جستجو برای منابع مرتبط، به درستی بداند موضوع مورد نظرش چیست و دقیقا به دنبال چه مطلبی می‌گردد. در این صورت اطلاعاتی را بدست می‌آورد که کاملا با موضوع مورد نظرش مطابقت دارد.

نکته دیگری که باید در نظر داشت، نگهداری اطلاعات یا آدرس آنها است. طبقه بندی و خلاصه نویسی منابع اطلاعاتی مورد مطالعه با ذکر آدرس کامل منبع داده‌ای، از اصولی است که نباید فراموش کرد. عدم نگهداری اطلاعات معمولا موجب دوباره کاری یا از دست دادن بخشی از اطلاعات مفید خواهد شد!

۲-۴- تحلیل اطلاعات

در صورتی که داده‌های تحقیق، نتیجه حاصل از جمع آوری اطلاعات پرسشنامه ها و یا مصاحبه با افراد باشد، این داده‌های خام بایستی با روشهای مورد تحلیل قرار گیرد.

در صورتی که محقق در حال انجام یک تحقیق کتابخانه‌ای باشد، مطمئنا اطلاعات بدست آمده نتیجه تحقیقات و مطالعات افراد دیگر است که این نتایج بایستی مورد بررسی و مقایسه قرار گیرد. مزایا و معایب هر یک مشخص شود و به دنبال آن روشهای مختلف و کارهای انجام شده توسط دیگران با یکدیگر مقایسه شود. با رفع اشکالات کارهای انجام شده قبلی و بکارگیری پیشنهادات و راهکارهای توصیه شده توسط آنان، معمولا محقق می‌تواند به الگوهای جدیدی برای انجام بهتر فعالیت مورد نظر دست یابد و روش جدیدی برای انجام آن فعالیت پیشنهاد کند و یا انجام دهد.

۲-۵- گزارش تحقیق و ارائه آن

به طور کلی انسانها زندگی خود را بر اساس دانش و معارفی که از گذشتگان تولید شده است بنا می‌کنند اما اگر فعالیتها و تحقیقات انجام شده توسط محققین ثبت نشود، انسانهای دیگر نمی‌توانند از نتیجه تحقیقات یکدیگر استفاده کنند. از این رو تهیه گزارش تحقیق اهمیت پیدا می‌کند. امروزه اکثر دانشهای انسانی را می‌توان در کتابها و کتابخانه ها یا بر روی صفحات وب یافت [۴].

با توجه به مطالب فوق، اصلی ترین مرحله انجام کار تحقیقی تهیه گزارش است. بسیاری از محققان در طول انجام مراحل دیگر از این مرحله غافل نبوده کمابیش یادداشتها و خلاصه هایی را برای گزارش نهایی تهیه می کنند. یک گزارش تحقیق معمولاً شامل اطلاعات مربوط به بسیاری از تحقیقات انجام شده قبلی در زمینه موضوع تحقیق است. در مواردی که گزارش راجع به مطلبی سخن می گوید که برای خوانندگان موضوع جدیدی است، بایستی اطلاعات مختصری نیز در زمینه مطلب مورد بحث به خوانندگان ارائه کند.

به طور کلی یک گزارش با یک مقدمه آغاز می شود. در مقدمه، مساله مورد تحقیق تعریف می شود و اهمیت موضوع و هدف محقق از انجام این تحقیق بیان می گردد. به دنبال مقدمه، مطالب پایه ای لازم که محقق برای انجام کار خود به مطالعه آنها پرداخته است، به طور خلاصه برای خوانندگان گزارش بیان می شود و با ارائه تاریخچه کارهای انجام شده در زمینه موضوع، به ذکر تحقیقات انجام شده توسط خودش می پردازد. گزارش با نتیجه گیری از کار انجام شده و بیان پیشنهادهایی برای ادامه کار، پایان می یابد.

۳- استفاده از اینترنت

استفاده از اینترنت به عنوان ساده ترین روش کسب اطلاعات در مرحله جمع آوری اطلاعات مطرح است. از جمله مزایای استفاده از اینترنت می توان به سرعت جستجو، امکان دسترسی به حداکثر منابع، به روز بودن اطلاعات نام برد. به همین دلیل، این بخش از جزوه روش استفاده از اینترنت را به شیوه ای ساده آموزش می دهد. در ادامه پس از معرفی اینترنت و صفحات وب، روش جستجو با استفاده از اینترنت و استفاده از ابزارهایی از جمله نامه الکترونیکی به نویسندگان مقالات و کتب مرتبط توضیح داده می شود.

۱-۳- تاریخچه مختصری از اینترنت

سازمان دفاع آمریکا پایه اینترنت را از حدود ۳۰ سال پیش، با شبکه ای به نام ARPANET پی ریزی کرد. ولی تا قبل از ایجاد ایده وب (تور گسترده جهانی) در اوایل دهه ۹۰ میلادی به طور عام مورد استفاده نبود. وب، پیاده سازی ایده ارتباط ساده با ابرمتن ها بود و منجر به

دسترسی ساده به صفحات می‌شد. در ماه ژوئن سال ۹۳، تنها ۱۳۰ سایت وب وجود داشت در حالیکه امروزه میلیونها صفحه وجود دارد. در ادامه توضیح می‌دهیم که چگونه این اتفاق رخ داده است.

آغاز: ARPANET

در سال ۵۷ میلادی، دولت آمریکا، آژانس نمایندگی پروژه‌های تحقیقاتی پیشرفته (ARPA)، را با کاربردهای سیاسی شکل داد. در سال ۶۹، ARPA که در واقع پدر اینترنت محسوب می‌شود، موجب ایجاد ARPANET شد.

ARPANET، شبکه‌ای است که کامپیوترهای اصلی دانشگاه‌های کالیفرنیا در لس آنجلس و سانتا باربارا، انستیتوی تحقیقات استنفرد و دانشگاه یوتا را به یکدیگر متصل می‌کند. به فاصله دو سال موسسات تحقیقی و آموزشی دیگری نیز به این شبکه ملحق شدند.

تحول

از دهه ۷۰ میلادی، پروتکل‌هایی برای انتقال اطلاعات روی اینترنت طراحی شد. اوایل دهه ۸۰ گروه‌های خبری UseNet و پست الکترونیکی به وجود آمدند. در این سالها بیشتر کاربران به دانشگاه‌ها وابسته بودند و کتابخانه‌ها نیز فهرست منابع خود را به اینترنت متصل کردند. در اواخر دهه ۸۰، فهرست‌هایی مانند Archie و WAIS برای نگهداری اطلاعات روی اینترنت به وجود آمد تا واسطه ساده‌ای برای استفاده راحت کاربران ایجاد کنند. همچنین دانشگاه مینی سوتا، Gopher، را که یک سیستم منوی ساده برای دسترسی به فایلها است، در سال ۹۱ میلادی ایجاد کرد.

۳-۲- تعاریف اولیه در مورد اینترنت

مرورگر وب

مرورگر وب شامل نرم افزار اولیه‌ای است که برای پیدا کردن، بازیابی مجدد، دیدن و فرستادن اطلاعات بر روی اینترنت مورد استفاده قرار می‌گیرد. مرورگر، نرم افزاری با امکانات زیر در اختیار شما قرار می‌دهد:

- ارسال و دریافت نامه‌های الکترونیکی (e-mail)
- خواندن پیام‌ها در مورد هزاران عنوان، از طریق گروه‌های خبری (Newsgroup) که در این گروه‌ها، کاربران در اطلاعات و نظرات یکدیگر شریک می‌شوند.
- مرور کردن صفحات وب که شامل انواع متون و گرافیک بوده و تبادل اطلاعات را امکان پذیر می‌سازد.

URL

URL (مخفف Uniform Resource Locator) آدرس یک فایل اینترنتی می‌باشد. معمولاً این آدرس شامل چهار قسمت مختلف است:

- پروتکل
- سرور (یا دامنه)
- مسیر
- نام فایل

به عنوان مثال: <http://www.microsoft.com/windows/default.asp>

که در آن:

[http](http://www.microsoft.com) پروتکل است. www.microsoft.com سرور می‌باشد. [Windows](http://www.microsoft.com/windows/default.asp) مسیر است و [default.asp](http://www.microsoft.com/windows/default.asp) نام فایل می‌باشد.

لازم به ذکر است که گاهی اوقات نام فایل یا مسیر وجود ندارد.

Usenet، FTP و Gopher چیستند؟

روش دیگر کسب اطلاعات از طریق اینترنت (به غیر از صفحات وب) استفاده از سرویسهای Usenet، FTP و Gopher می باشد. هر یک از این سرویسها در ادامه توضیح داده می شوند.

- Usenet مجموعه ای از هزاران گروه خبری (Newsgroup) با عناوین مختلف می باشد. با استفاده از یک Newsreader، می توان به یک Newsgroup ملحق شد و پیامهایی که کاربران دیگر فرستاده اند را خواند. همچنین پیامهای خود را به آن گروه پست کرد. گروه های خبری همیشه به کاربران اجازه می دهند تا اطلاعاتی را که مورد علاقه آنهاست با یکدیگر مبادله کنند. وب سایت Deja.com مقدمه ای بر گروه های خبری داده و راهی برای جستجوی آنها می دهد.
- FTP: که مخفف File Transfer Protocol است، شامل یک برنامه نرم افزاری به همراه سیستمی از قوانین می باشد که به شما اجازه می دهد بر روی کامپیوتر دیگری Logon کرده و اطلاعات را بین آن کامپیوتر و کامپیوتر خودتان منتقل کنید. بسیاری از مرورگرها، توانایی ftp را به صورت داخلی دارا می باشند. همچنین سایتهای ftp فراوانی را می توان توسط جستجوگر اینترنت به دست آورد. با استفاده از موتور جستجوگر Archie می توان سایت های ftp را به دست آورد.
- Gopher: سیستم منوی ساده ای است که توسط آن می توان به فایل های اینترنت دست یافت. این سیستم پیش از آنکه WWW (شبکه گسترده جهانی) معروف گردد، با روشی آسان کاربران زیادی را به اینترنت معرفی کرد. با استفاده از gopher از طریق دانشگاه Minnesota، که اولین gopher بود، می توان به کلیه gopher های دنیا دست یافت. با استفاده از برنامه ای بنام Veronica، می توان به دنبال gopher ها گشت.

۳-۳- چگونگی جستجو در اینترنت

پس از اتصال به اینترنت، مهمترین نکته این است که بتوان سایتها و گروههای خبری مورد نظر را پیدا کرد. بسیاری از افراد مبتدی، با دنبال کردن Linkهای داخل صفحات سردرگم می شوند و وقت زیادی را تلف می کنند و نهایتاً به مطلب مورد نظرشان هم دسترسی پیدا نمی کنند.

افرادی که با هدف مشخص در اینترنت به دنبال یافتن مطلب خاصی هستند، برای نتیجه بهتر و سریعتر لازم است از طریق موتورهای جستجو به اطلاعات مورد نظرشان دست پیدا کنند. برحسب موضوع مورد مطالعه و میزان تخصص مورد نظر، موتورهای جستجوی مختلفی پیشنهاد شده اند. برخی از آنها آدرس اطلاعات مربوطه را معرفی می کنند و برخی دیگر اطلاعات کامل در حد یک مقاله را در نتیجه جستجو برمی گردانند.

با وجود اینکه موتورهای جستجو ابزاری رایگان برای جستجو در اینترنت هستند، گاهی اوقات، نتیجه حاصل از جستجوی آنها، رایگان نیست. برخی از آنها نیاز به عضویت در مجله یا سایت خاصی دارند. در ادامه به معرفی برخی از موتورهای جستجو پرداخته، نکات کلیدی برای بهبود جستجو بیان خواهد شد.

موتورهای جستجو

موتور جستجو سرویسی است که می تواند سایتهای وب را لیست کرده سازمان دهدی کند و حتی آنها را مورد نقد و بررسی قرار دهد. این ابزار به شما کمک می کند تا یک سوزن را در یک خروار گاه پیدا کنید. موتورهای جستجوی مختلف، به روشهای مختلفی کار می کنند:

- بعضی از موتورهای جستجو که نگهدارنده فهرست وب سایتهای معرفی شده هستند، اطلاعات خود را صرفاً از طریق کاربران دریافت می کنند.
- بعضی از این موتورها، با استفاده از نرم افزارهای مخصوص، اطلاعات کلیدی تمامی وب سایتهای موجود را مشخص می کنند.
- دسته سوم موتورهای جستجو دو روش فوق را با یکدیگر ترکیب می کنند.

بنابراین نتایج حاصله از هر یک از این موتورها، برای یک موضوع مشخص ممکن است متفاوت باشد.

انتخاب موتور جستجو

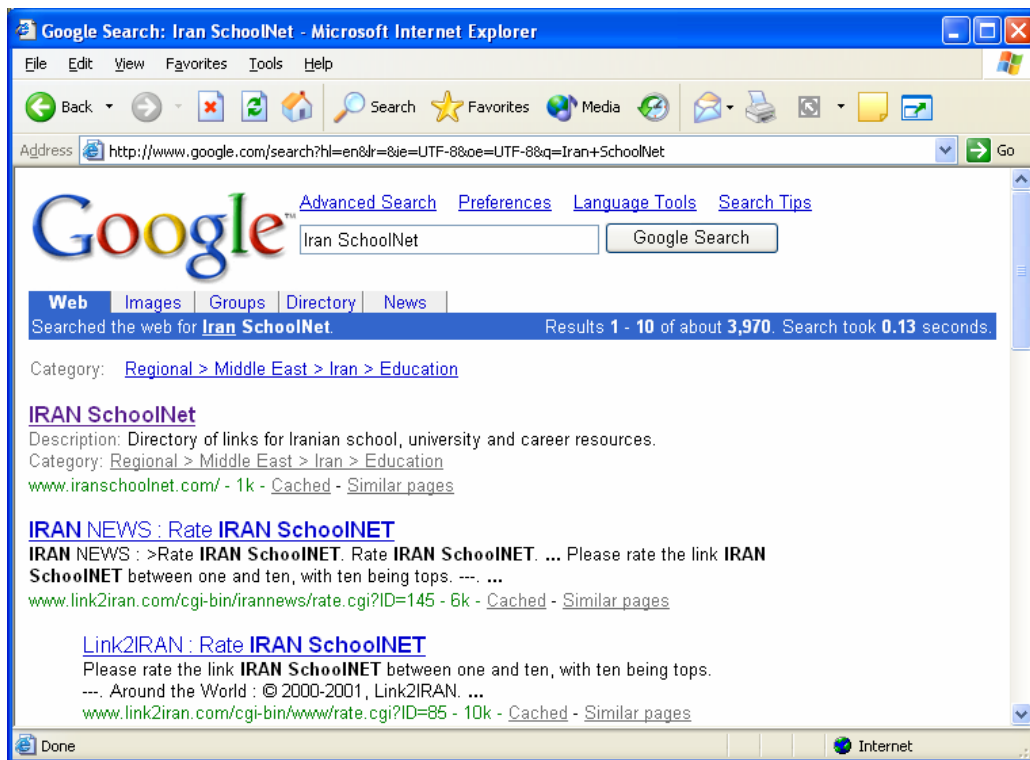
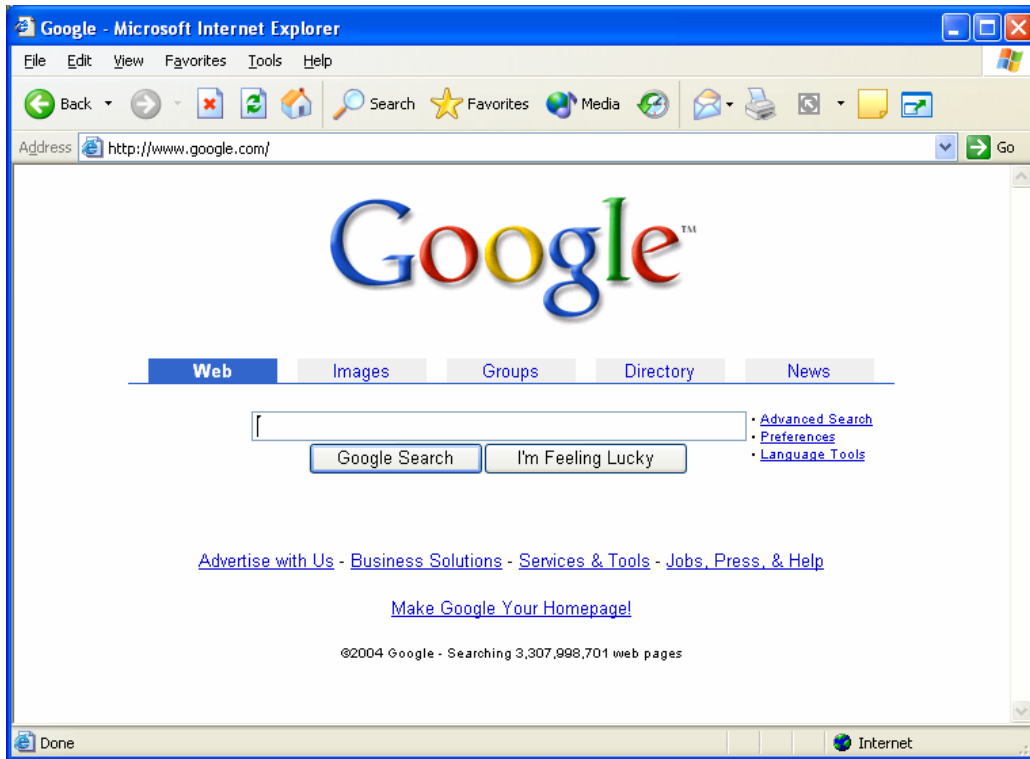
لازم به توضیح است که هیچ یک از موتورهای جستجو (حتی موتورهای Google، MSN، AltaVista، Infoseek، Lycos، Snap) قادر به یافتن تمامی اطلاعات مورد نظر بر روی اینترنت نمی‌باشند. مطالعات نشان داده است که موتورهای جستجوی قوی، کمتر از نصف اطلاعات موجود را پیدا می‌کنند. بنابراین لازم است که از چندین موتور جستجو استفاده کرد تا در صورت پیدا نشدن نتیجه مورد نظر از طریق یک موتور جستجو، بتوان اطلاعات را از طریق موتورهای دیگر بدست آورد. در ادامه بعضی از این موتورهای قوی به طور مختصر معرفی می‌شوند.

Google: به جرات می‌توان گفت که قویترین موتور جستجوی فعلی سایت گوگل است. این سایت که با استفاده از یک روش ابداعی توسط دو تن از محققان دانشگاه استنفورد طراحی شده بود، به سرعت به محبوب‌ترین موتور جستجو در اینترنت تبدیل گشت. روش جستجو در این سایت بسیار ساده است، کافی است که کلمات اصلی مطلب مورد نظر را در آن وارد کنید. این سایت قابلیت جستجوی زبان‌های مختلف از جمله فارسی را دارا است و حتی می‌توانید زبان اصلی تمام منوها و قسمت‌های سایت را به راحتی به فارسی تغییر دهید. شکل ۱ نمایانگر صفحه جستجوی این سایت است.

<http://www.google.com>

MSN Web Search: با استفاده از این صفحه جستجو، دو نوع جستجوی ساده و پیشرفته قابل انجام است. برای جستجوی پیشرفته می‌توان نوع اطلاعات، زبان، منبع، دامنه، تاریخ ایجاد و یا نوع فایل را مشخص کرد.

<http://www.msn.com>

شکل ۱ - صفحه جستجوی سایت Google

AltaVista: با استفاده از این سایت می‌توان به دنبال کلمات کلیدی گشت و یا اینکه پرسش مورد نظر را به عنوان یک جمله سوالی نوشت. از خصیصه‌های دیگر این سایت می‌توان به ابزارهای Babelfish، برای ترجمه متن مورد نظر به زبانهای مختلف (البته هنوز شامل زبان فارسی نمی‌شود)، Photo & Media Finder، برای جستجوی تصاویر، ابزار Family Filter، برای محدود کردن نتایج جستجو، اشاره نمود.

<http://www.altavista.com>

Infoseek: این موتور جستجو، فهرست بزرگی از سایتها را فراهم می‌کند. همچنین با استفاده از یک برنامه نرم افزاری، سایتها را به صورت موضوعی در یک directory طبقه بندی کرده است، برخی از سایتها را بررسی نموده از بین آنها برخی را پیشنهاد می‌دهد.

<http://www.infoseek.com>

Lycos: این موتور نیز مانند Excite و Infoseek یک directory دارد که به صورت موضوعی سازماندهی شده است.

<http://www.lycos.com>

Snap: Snap مجموعه‌ای از سایتهای انتخابی توسط تیم Snap directory، است که بر اساس موضوع تقسیم بندی و خلاصه شده است. در هر عنوان، سایتها به موضوعات جزئی تر تقسیم شده اند تا کاربر را برای یافتن نوع اطلاعات درخواستی هدایت کنند. نتایج بهتر با علامت Best مشخص شده است.

<http://www.snap.com>

<http://www.nbc.msnbc.com/nbc.asp>

Excite: Excite یک موتور جستجوی ترکیبی است که علاوه بر آنکه طبق تعریف موتورهای جستجوی مرسوم (که سایتهای وب را ملاقات کرده آنها را با استفاده از یک برنامه نرم افزاری، فهرست می‌کنند) کار می‌کند یک directory نیز دارد. این directory سایتهای فهرست شده‌ای است که توسط کاربران مرور شده اند.

<http://www.excite.com>

Yahoo: در واقع Yahoo بیشتر یک directory است نه یک موتور جستجو. یعنی سایتهایی را جستجو می‌کند که توسط کاربر گردآوری و سازماندهی شده است. بنابراین ممکن است نتایج کمتری بدست آورد. اما Yahoo، موجب آسان شدن جستجوی موضوعی سایتهای و ادامه جستجو با موتورهای دیگر می‌شود.

<http://www.yahoo.com>

MetaCrawler: به جای نگهداری یک بانک اطلاعاتی، MetaCrawler، جستجوی در خواست شده را به موتورهای جستجویی نظیر Excite، Infoseek، Lycos و Yahoo می‌فرستد. گرچه زمان جستجو با این روش افزایش می‌یابد، اما نتایج حاصله، بهتر خواهد بود.

<http://www.metacrawler.com>

همواره در انتخاب یک موتور جستجو باید دقت داشت که:

- اگر به دنبال اطلاعات عمومی مانند خرید کامپیوتر شخصی، می‌باشید، از موتور جستجویی استفاده کنید که نتایج کمتری با کیفیت بالا به شما برگرداند (معمولاً) موتورهای جستجویی که متکی بر اطلاعات کاربران می‌باشند مانند Yahoo).
- اگر به دنبال اطلاعات خاصی مانند نویسندگان قرن نوزدهم مجارستان، هستید، از سایتهایی استفاده کنید که از یک برنامه نرم افزاری استفاده می‌کند و نتایج بیشتری را برمی‌گرداند مانند Excite.

۳-۴- نکات ضروری در هنگام جستجو

در این بخش نکاتی عنوان می‌شود که مستقل از موتور جستجوی مورد استفاده شما را برای یافتن آنچه که به دنبالش هستید، کمک می‌کند. این نکات برای استفاده از گزینه جستجوی Microsoft Internet Explorer نیز قابل اعمال است.

۳-۴-۱- جستجوی عمومی

✓ بیش از یک موتور جستجو انتخاب کنید. هیچ موتور جستجویی تمامی سایتهای وب را فهرست نمی‌کند. بنابراین اگر اولین جستجوی شما نتیجه‌ای را که شما انتظار دارید، بدست نیاورد، جستجو را حداقل با یک موتور جستجوی دیگر تکرار کنید.

✓ صفحه درباره^۲ را مطالعه کنید

بسیاری از موتورهای جستجو، یک Link برای راهنمایی به کاربر در نظر گرفته اند. صفحه مربوط به این Link، شامل اطلاعات جزئی در مورد چگونگی جستجوی اطلاعات و چگونگی انتخاب نتایج با اهمیت تر^۳ در آن موتور جستجو می باشد. مطالعه این صفحه باعث صرفه جویی در وقت شما می شود. همچنین می توانید قبل از انجام جستجوی مورد نظر خود با عبارات How To، Search Help و Advance Search نکات خاص آن موتور جستجو را فراگیرید.

✓ نتایج مورد نظر را با خاص کردن موضوع بدست آورید.

هرچه کلمه ای که آن را جستجو می کنید، خاص تر باشد، نتایج جستجوی شما دقیق تر خواهد بود. به عنوان مثال اگر شما به جای کلمه dog به دنبال کلمه Labrador retriever که یک نژاد از سگها است بگردید، تعداد پاسخهای شما کمتر خواهد بود و در عوض سایتیهای معرفی می شود که کاملا با موضوع مورد نظر شما مطابقت دارد.

✓ با عام کردن موضوع نتایج بیشتری بدست آورید.

اگر کلمه مورد نظر شما خیلی خاص باشد، ممکن است جستجوی شما هیچ نتیجه ای را برنگرداند یا سایتیهای اندکی را معرفی کند. در این موارد، با یک کلمه عام تر مربوط به موضوعتان جستجو را تکرار کنید.

✓ جستجوی خود را با عملگرهای منطقی، تعریف کنید.

موتورهای جستجوی اصلی، به شما اجازه می دهند که دقیقا همان عبارتی^۴ که نوشته اید، و یا کلمات آن را (بدون رعایت توالی) و یا هر یک از کلمات عبارت، را جستجو کنید. بعضی از موتورهای جستجو این امکان را به شما نمی دهند. در این حالت، شما می توانید شخصا با افزودن نشانه ها یا کلمات خاصی، خواسته خود را تعریف کنید.

---

2 About

3 Best Results

4 Phrase

AND: برای جستجوی دو یا بیشتر عبارت روی یک صفحه، بین دو اصطلاح^۵ کلمه AND را بنویسید. به عنوان مثال sea AND kayak، فقط صفحاتی را مشخص می‌کند که هر دو این کلمات را داشته باشند و یا اینکه یک علامت بعلاوه دقیقاً قبل از کلمه دوم می‌گذاریم. (در این مثال، داریم: sea +kayak)

OR: برای جستجوی حداقل یکی از دو (یا بیشتر) اصطلاح، در یک صفحه، می‌توان کلمه OR را بین دو اصطلاح نوشت. (مانند sea OR ocean)

AND NOT: جهت جستجوی یک اصطلاح بطوریکه در صفحه مربوط به آن اصطلاح دوم دیگری حتماً وجود نداشته باشد، می‌توان از این عملگر استفاده کرد (مانند kayak AND NOT whitewater). این کار با گذاشتن علامت منها پشت اصطلاح دوم، نیز امکان پذیر است. (kayak – whitewater)

“: برای جستجوی یک عبارت، آن را داخل گیومه بگذارید. (مانند “sea kayak rental”)

0: برای گروه کردن قسمتی از اصطلاحات جستجو، آنها را داخل پرانتز بگذارید. به عنوان مثال در صورتی که می‌خواهید در صفحه نتیجه نه تنها عبارت kayak باشد بلکه حداقل یکی از دو کلمه gear یا equipment نیز وجود داشته باشد، می‌توانید به دنبال عبارت kayak AND (gear OR equipment) بگردید.

*: برای جستجوی شکل‌های مختلف یک کلمه یک علامت ستاره به انتهای آن اضافه کنید (مانند *kayak). این کار صفحاتی را با کلمات kayak, kayaked, kayaks, kayaking و از این قبیل بر می‌گرداند.

۳-۴-۲- جستجو با استفاده از Microsoft Internet Explorer 6

الف- جستجو با استفاده از یک موتور جستجو

۱. روی toolbar دکمه search را انتخاب کنید.
۲. در سمت چپ شما پنجره‌ای باز می‌شود. در مستطیلی که با select your provider مشخص شده است، موتور جستجوی مورد نظر خود را انتخاب کنید. در صورتی که این گزینه وجود نداشت، با customize وارد صفحه مربوط به انتخاب موتورهای جستجو بشوید.
۳. بسته به موتور جستجویی که انتخاب کرده‌اید، انتخابهای مختلفی برای سازمان دهی جستجو خود، خواهید داشت.
۴. در جعبه متن مخصوص نوشتن کلمات جستجو، کلمه یا عبارتی را که به دنبال آن هستید بنویسید. سپس یکی از دکمه‌های Search, Submit, Go و یا Get It را انتخاب کنید.
۵. از صفحات نتایجی که در قسمت پایین آورده می‌شود، هر Link ای را که مایلید، انتخاب کنید تا در سمت راست باز شود.
۶. هر وقت که بخواهید Link های دیگر را دنبال کنید، کافیست آن را انتخاب کنید. صفحه قبلی جدید می‌شود. برای دیدن نتایج بعدی، گزینه Next را انتخاب کنید.
۷. برای بستن (پنهان کردن) پنجره search کافیست مجدداً دکمه search را روی toolbar انتخاب کنید.

ب- جستجو در اینترنت از روی میله آدرس

۱. روی میله آدرس یکی از کلمات go, search یا find را نوشته به دنبال آن عبارت مورد نظرتان را بنویسید. به عنوان مثال go labrador retriever را تایپ کنید.
۲. در لیست نتایج حاصله link مورد نظر را انتخاب کنید.

لازم به ذکر است که جستجو با این روش فقط از یکی از سرویسهای جستجو را برای یافتن اطلاعات استفاده می‌کند.

ج- جستجو برای عبارتی در صفحه وب جاری

۱. روی منوی Edit گزینه Find(on this page) را انتخاب کنید.
۲. متنی را که می‌خواهید پیدا کنید، تایپ کنید.
۳. تنظیمات را مطابق آنچه نیاز دارید، انجام دهید.

۴. Find Next را انتخاب کنید.

د- پیدا کردن وب سایت زمانی که آدرس URL کار نمی کند.

اگر یک URL یا آدرس وب که شما آن را تایپ کرده‌اید یا از طریق یک Link وارد آن شده‌اید، کار نمی‌کند، مراحل زیر را دنبال کنید تا بتوانید آن آدرس را تصحیح کنید.

۱. روی منوی Tools، گزینه Internet Options را انتخاب کنید.

۲. سربرگ Advanced را انتخاب کنید.

۳. زیر Search when URL fails، فهرست Searching را انتخاب کنید

• اگر می‌خواهید Internet Explorer همواره قبل از این کار از شما بپرسد که‌ای ا مایلید آدرس مشابهی را پیدا کند، گزینه Always Ask را علامت بزنید.

• اگر می‌خواهید Internet Explorer به طور اتوماتیک، آدرس مشابهی را پیدا کند، گزینه Always Search را علامت بزنید.

• اگر نمی‌خواهید Internet Explorer صفحه‌ای با آدرس مشابه پیدا کند، گزینه Never Search را علامت بزنید.

۴. اگر می‌خواهید Internet Explorer، با استفاده از دامنه دیگری (دامنه یک پسوند سه حرفی مانند .org، .edu، .com، gov و غیره در آدرس می‌باشد که نوع سایت را مشخص می‌کند) به دنبال آدرس بگردد، گزینه Autoscan common root domains را علامت بزنید.

۵. OK را انتخاب کنید.

منابع

- [۱] آموزش روشهای مطالعه و تحقیق (۱)، علی رستمی پور
- [۲] مقدمه‌ای بر روش تحقیق، پرویز علوی، ۱۳۷۴
- [۳] راهنمای جامع تحقیق و ارزیابی، استفن ایزاک و ویلیام ب مایکل، مرضیه کریم نیا
- [۴] روشهای تحقیق در علوم تربیت و رفتاری، جان بست، حسن پاشا شریفی و نرگس طالقانی، چاپ دوم ۱۳۶۷
- [۵] مقدمه‌ای ب روش تحقیق در علوم اجتماعی، بهروز نبوی، انتشارات کتابخانه فروردین، چاپ هفدهم، ۱۳۷۵
- [۶] <http://www.microsoft.com/insider/internet/articles/search.htm>